

BPKV Borne 100 jaar

Op 3 september 2023 is het exact 100 jaar geleden dat in het Overijsselse Borne een pluimveevereniging werd opgericht. Al in oktober van dat jaar wordt besloten ook konijnenfokkers en personen van buiten Borne toe te laten. De contributie bedroeg één gulden vijftig per jaar en het ledenaantal begon bij 30. Hoe is het 100 jaar later? We gaan op bezoek bij de kleindierliefhebbers van BPKV, op naar het mooie Twentse land.

Tekst en foto's: Marjan Holmer

Ontmoeting met het bestuur

We spreken af bij de u welbekende Erna Sanders, secretaris van BPKV Borne en dus het hart van de club. Of eigenlijk is dit ook het epische centrum van Oneto, KLN regio Oost en Kleindier Liefhebbers Nederland. Hier in Borne wordt heel veel werk verzet voor de totale kleindierliefhebberij. De koffie en een heerlijke traktatie staan gereed en als iedereen is binnen gedruppeld kunnen we van start gaan. We bespreken 100 jaar BPKV, het verleden, heden en de nabije toekomst.

Aan tafel met de volgende gesprekspartners

Welke mensen proberen de vereniging draaiende te houden? Edgar de Poel te Groen bekleedt inmiddels een jaar of acht het

voorzitterschap, na eerst een poosje penningmeester te zijn geweest. U kent hem o.a. als voorzitter van de Oneto en de Nederlandse Vereniging voor Gedomesticeerde Watervogelfokkers. Edgar heeft sier- en watervogels, kippen, duiven, paarden, schapen enz.

Erna Sanders, is sinds 1982 al lid en begon met Kleurdwergen middenblauw marter. Nu heeft ze geen konijnen meer, wel lopen er achter in haar tuin nog een paar kippen te scharrelen.

Eddy Rakers fungeert als penningmeester. Ook bij hem geen New Hampshire krielen meer in de hokken, de fokkerskaart is er nog wel. Eddy geeft de voorkeur aan meer vrijheid en is nog wel eens in het buitenland. Om dan telkens een ander je kippen te laten verzorgen vindt hij wat bezwaarlijk.

Lidy Zweepe is bestuurslid en fokt Franse Hangoren. Wat is er leuk aan een bestuursfunctie vragen we haar? "Nou, je hoort meer en je bent wel meer betrokken bij het wel en wee van de club en de hele organisatie. Het is gewoon leuk." Lidy loopt ook al heel wat jaartjes mee. De andere aanwezigen roemen haar verzorging van de lekkere hapjes en drankjes op de vergaderingen. Wegens vakantie kon helaas bestuurslid Dick van Keulen niet aanwezig zijn.

Toppertjes

Ook aan tafel en met een rijke beleving van 100 jaar BPKV zijn de heren Lolke Jepma en Geert Olthof, beiden zijn ex-bestuursleden. Lolke fokte vroeger als echte Fries, Friese Hoenders. Toen hij in Twente kwam

Geert Olthof (r) en Lolke Jepma (l).

te wonen stapte hij niet over op Twents Hoenders. Hij haalde ooit eens ergens eieren, die hoefden niets te kosten, maar de voorwaarde was wel dat hij lid zou worden van B.P.K.V. en zo is het gebeurd en kwam hij in de echte kleindierliefhebberij terecht. Geert Olthof is een Vlaamse Reuzen- en Pooltjes fokker. Geert is in 2023 gehuldigd voor zijn 40 jarig lidmaatschap. Bloemen, een fles drank en een ganzenei vielen hem ten deel. Een ganzenei? “Ja, een gewoon ganzenei, grapje van Edgar. Het ei is thuis gebakken en opgesmikkeld.” Beide heren zijn ontzettend actief. Zij bezoeken soms wel meerdere keren per week met konijnen en cavia’s zorginstellingen. Ze genieten enorm van het plezier dat de bewoners hebben als ze de dieren lekker mogen aaien. Je kunt beide heren geen groter plezier doen dan ze op pad laten gaan met het doel om ouderen een fijne middag te bezorgen. Ziet u het al? Een oudere dame die met een oude kinderwagen met daarin een grote Vlaamse Reus door de gangen wandelt? Toppers dus die Lolke en Geert. Ook wordt er geholpen met het verzorgen van dieren op ‘De Bontekoe’. Dat is een dierenparkje nabij een zorginstelling dat door lid Herman Ellenbroek is opgezet.

Hoogtepunten uit 100 jaar BPKV

Amper vier jaar na de oprichting telde de club al 113 leden. De vereniging voorzag dus duidelijk in een behoefte. De doelstellingen waren toen, rasverbetering en verspreiding der pluimveerassen, het houden van lezingen en cursussen, het gezamenlijk broeden van eieren, het uitzetten van foktomen, het aankopen van broedeieren en fokdieren en het organiseren van tentoonstellingen. Uit het jubileumboekje van het 75 jarig bestaan lezen we dat de club er zelfs in slaagde om tijdens de Tweede Wereldoorlog tentoonstellingen te organiseren. Hoogtijdagen kunnen we de jaren 80 wel noemen. De club doet samen met de bloemenvereniging Floralia en de geitenfokvereniging mee aan de manifestaties ‘Diergaard’. Diergaard was een hele grote show in de evenementenhal door meerdere partijen en heel veel diersoorten. BPKV was er present met hun kleindierententoonstelling. Maar ook waren er natuurorganisaties, bijzondere andere dieren, zoals Japanse vuurbuiksalamanders, groene boomkikkers, Chinchilla’s, Indische stekelvarkens en een wc-eend. Wat? Een wc-eend en wel in de kleur groen en blauw.

Erna vertelt: “Ik was nog maar net tentoonstellingssecretaris, kende nog niet zo heel veel rassen en verwerkte de inzendingen. WC-eend was ingezonden. Wat was ik boos toen ik erachter kwam dat ik in de mailing

Optochtswagen. (archief BPKV)

was genomen. Dertig jaar geleden werd alles handmatig verwerkt, op volgorde gezet en beoordelingskaarten en labels geschreven. Door de wc-eend kon ik heel veel opnieuw doen en het schopte alles in de war.” Maar de wc-eenden haalden wel de krant, zo te zien in het archief. Best grappig natuurlijk om dit als geintje nu ook nog eens weer in te zetten voor publiciteit. Plak er dan de bad-eend aan vast. Laten we zuinig zijn op ons levend cultureel erfgoed, anders houden we alleen de wc-eend en de bad-eend over. Is dat wat we willen? Een idee voor u allen, denk ik! Grappig was dat het toenmalige Oneto bestuur zich wat ‘bedreigd’ voelde, want onze show trok toentertijd soms wel 1.600 dieren, aldus de aanwezigen. Was men bang dat Borne de Oneto voorbij zou streven? Komisch dat de huidige voorzitter en secretaris van BPKV nu ook dezelfde functies bekleden bij de Oneto.

Een show met voor elk wat wils trok en trekt meer bezoek. Er kwamen soms we 12.000 bezoekers op af. Meerdere clubs pasten in het verleden het concept, dat zeker niet nieuw is, al toe. Samen sterker. Samen met een andersoortige club iets op touw zetten, waarom niet, benut de kansen! Voor BPKV -dat hoofdzakelijk uit pluimveehouders bestaat- is het van belang dat het tentoonstellingsverbod voor de verengroep van tafel gaat. Momenteel telt de club 36 seniorleden en twee jeugdleden, Wout en Madelene van der Lei die een fokkerskaart hebben. Van de 36 leden hebben er 19 een fokkerskaart. Met slechts drie konijnenfokkers en een paar duivenhouders is het onmogelijk om een show te houden. De jaarlijkse jongdierenkeuring gaat dan ook niet door als er geen hoenders mogen komen.

Welke evenementen waren er nog meer?

Goede herinneringen zijn er ook aan de deelname aan de zogenaamde Melbuul’n dagen in Borne. Daar presenteerde men zich met dieren en de beroemde caviabak. Dat laatste zou men anno 2023 niet meer doen. Bekend was ook de loterijen die de vereniging hield in het dorp. Veel loten verkopen en prijzen ophalen bij ondernemers om zodoende de kas te spekken. Dat lukte.

Het gezelschap herinnert zich ook de hanenkraaiwedstrijden. Lachend: “En dan stonden de oude heren heel fanatiek voor de haantjes te kijken. Kraai dan toch, tuus kun ‘ie het wel! Maar het bleef stil, geen erwtjes in het glas.” Met de trein naar de Bossche Bondstentoonstelling was ook een belevenis. Uiteraard moesten er dan Bossche bollen gehaald worden, dat kon niet missen. Ook deed de club tweemaal mee aan een allegorische optocht met een platte wagen. Thema, o.a. het houden en fokken vroeger en nu. En dat nu was in 2006.

Partnerstad Rheine

Het Twentse Borne en het Duitse Rheine zijn partnersteden. Zo zijn ook de beide kleindierverenigingen bevriend met elkaar. Dat uit zich vooral door het inzenden van dieren op elkaars shows. Sinds 1987 bezoekt Erna samen met Hans Jogchems de Duitse fokkersvrienden. Hans vertelt later die middag dat Erna daar op handen wordt gedragen als eregast. Ze kwam er vroeger al met haar vader die ook in de kleindierwereld zat.

Viering 100-jarig jubileum

Voor leden en aanhang staat er een mooie busreis op het programma. Op 9 september

gaat het gezelschap naar het Duitse vogelpark Walsrode. Het is een grandioos mooi park met een grote verscheidenheid aan vogelsoorten, bloemen, planten, beelden enz. Ervaringsdeskundigen likken er zich de vingers bij af. Zeer de moeite van de lange rit waard. Een receptie of jubileumshow komt er niet. Het jubileum viert men liever intern. Gezelligheid is overigens altijd waar het om draait. Zo staat er altijd een nieuwjaarsbijeenkomst op het programma, een jaarvergadering en de zeer intern bekende zomerbarbecue. Dat vinden de BPKV-ers leuk. Leuker dan vergaderen over bondsaangelegenheden of werkvergaderingen voor een show.

Op tournee

Na een overheerlijk broodje zalm bezoeken we twee leden. Het eerste adres is bij topfokker Gerhard Knoef in Zenderen. Het erf en de gebouwen inclusief kippenhok ogen spik en span, evenals de mooie bloembakken. Ook de dubbelgezoomde Barnevelders zijn van topkwaliteit. Gerhard groeide op de boerderij op met kippen, fazanten, schapen en geiten. Later ging hij voor het echte werk en inmiddels is hij ruim 25 jaar fokker. We zien 20 jonge kuikens, gelukkig, er wordt wel wat gefokt. Maar grote aantallen, nee, dat zit er niet in dit jaar. Het naar de show brengen is wel een jaarlijks hoogtepunt. Vooral de Dierenparade Noordshow, want daar heb je veel concurrentie, aldus Gerhard. Op de Noordshow 2019 bracht hij het mooiste hoen en op de editie van 2020 had hij de mooiste hoen op één na. Dat zijn toch wel prestaties. In totaal won hij twee Gouden Tientjes die nu bij twee

van zijn kleinkinderen zijn. Hij en zijn vrouw hebben vijf kleinkinderen dus eigenlijk moet Gerhard er nog drie bij winnen, opperen we. Maar de toekomst ziet er niet zo rooskleurig uit, volgens Gerhard. Hopelijk komt het mogen enten en showen elke dag een stap dichterbij. Echter de voerprijzen kunnen voor menige fokker ook nog wel eens een struikelblok gaan vormen. En zijn de mooie kampioenschappen nog gevierd? "Jazeker, we zijn in 2019 uit eten geweest, want het is toch wel heel bijzonder."

Er komt een hele verzameling van oorkonden op tafel, stuk voor stuk mooie herinneringen. In 2016 winnaar op Gallinova en in 2007 het beste hoen hebben op de Oneto. Gerhard glimt bij het vertellen van alle mooie successen. Een prestatie om U tegen te zeggen, staat er op één oorkonde en zo is 't! Tijd om kippen te kijken en een paar foto's te maken. Aan ruimte geen gebrek, wat een grote weide hebben de kippen tot hun beschikking, en de buurt, nee, die horen we niet klagen.

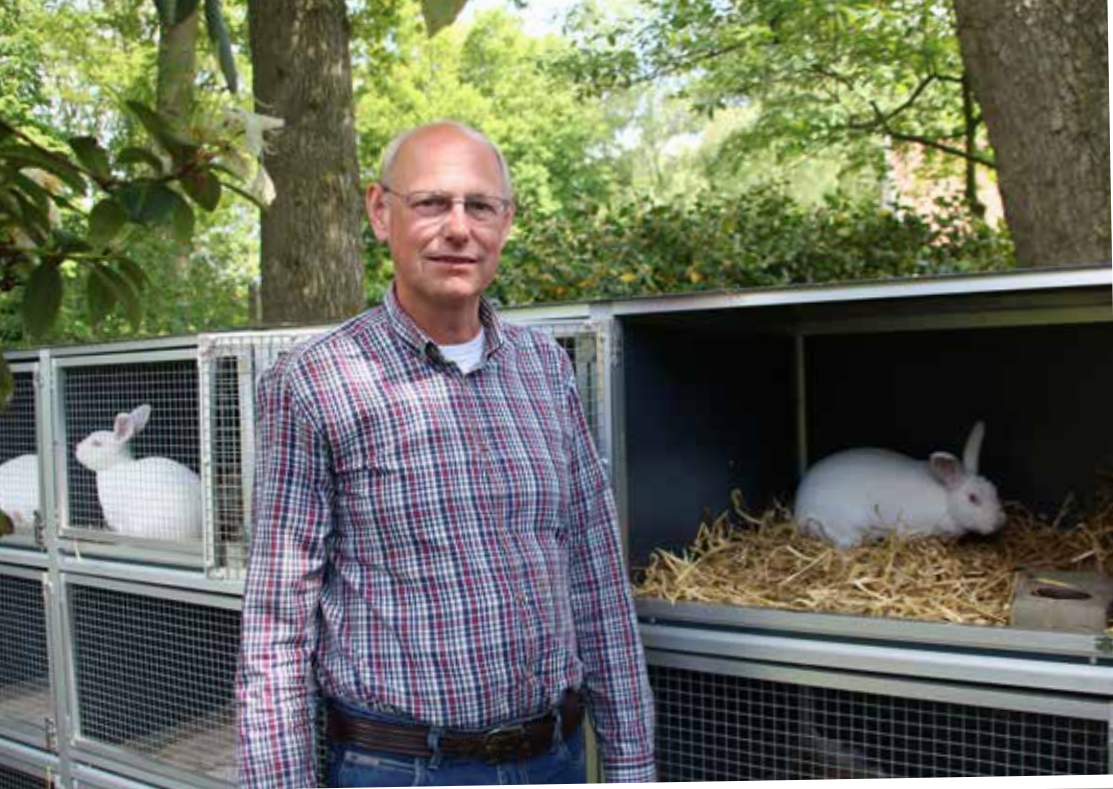

Hier mag je als fokker best trots op zijn.

Top Barnevelderfokker Gerhard, nog drie Gouden Tientjes te gaan.

Hans Jogchems, al sinds zijn 14^e verknocht aan witte konijnen.

De konijnenverblijven van Hans Jogchems.

Een nestje witte Rexen (nog niet zichtbaar) vol beloftes

Hans Jogchems

Met Lidy Zweepe achter het stuur toeren we verder en bellen we aan bij Hans Jogchems. Hans is een konijnenfokker en trouw lid van BPKV zonder daarbij andere leden te kort te doen. Als 14-jarige werd Hans lid. Hans had een witte Wener en wilde graag witte konijnen. Via de oude meneer Kremer werd contact gelegd met een witte Rexenfokker. Helaas kwamen er uit wit x wit geen witte konijnen, maar lelijke ijzergrauwe kleuren, aldus Hans. Toch is alles goed gekomen en kwamen er mooie witte Rexen in de hokken.

Achter in een immense tuin, verscholen tussen de bloeiende Rhododendrons staat het 15-delige aluminium konijnenhok. Slechts vier hokken zijn bewoond, we zien één ram en drie voedsters. Trots toont Hans ons twee nestjes met jonge witte Rexen. Wat is het geheim om je dieren zo mooi wit te houden? “Er is geen geheim, je moet gewoon de hokken schoon houden en zeker eens in de week verschonen. De dieren zitten op stro zonder houtvezel of Aubiose eronder. Het hok staat ook gewoon tussen de struiken zonder iets er omheen gebouwd, zeg maar. “Hoe doe je dat ‘s winters of met slecht weer?” “Dan heb ik de mogelijkheid om er platen voor te maken zodat het er niet in regent of sneeuwt.” Hans streeft naar perfectie, zegt hij. Ik fok graag met zo weinig mogelijk dieren om F-jes te halen. Ook mengt hij zo weinig mogelijk nieuw bloed in zijn stam. “Soms moet je wel, maar ik wil een constante kwaliteit hebben. En wat haal je met een nieuwe ram of voedster binnen, is altijd weer de vraag. Ook voert hij opmerkelijk genoeg bewust geen hooi! Dat heeft hij achterwege gelaten sinds hij RHD onder de konijnen heeft gehad en alle dieren is kwijt geraakt. Het is niet gezegd dat het met het hooi te maken had hoor, maar mijn konijnen eten vooral stro. BPKV is het sociale gebeuren voor Hans, de bijeenkomsten zijn soms net verjaardagen. Gezellig en een hapje en drankje erbij. Samen met Bert Kremer heeft Hans tijdens het 75-jarig jubileum een jubileumuitgave gemaakt met daarin een opsomming van gebeurtenissen uit die jaren. Een vervolg komt er niet, zo blijkt bij navraag. Hans hoopt nog jaren van de gezelligheid en de saamhorigheid te kunnen genieten.

Tot slot

Het verenigingsleven bij BPKV kabbelt rustig voort. Er staan geen grote nieuwe evenementen of iets dergelijks op de planning. Men promoot de club momenteel niet in Borne en er wordt geen gebruik gemaakt van de PR-mogelijkheden die een 100-jarig jubileum biedt. Zoals het nu gaat, vindt iedereen het goed, aldus de voorzitter. <<